

didacticolite.com

Komunication ZérØ

Fitxa del llibre i justificació

Henri Munier + Thierry Murat. Editions du Rouergue

La guia de lectura que presentem d'aquesta obra està pensada per a oferir contes per a l'alumnat d'Infantil i de Primària, a fi i efecte de potenciar, desenvolupar i activar estratègies de lectura visual i de producció escrita. L'observació amb una mirada aprofundida és el procediment pel qual descobrirem l'enginy i l'estil de tot el que mostren els dibuixos del llibre, que podem resumir en: problemes de comunicació, sentiments que comporta la incomunicació i la necessitat d'entendre's com a element clau per resoldre el conflicte.

ANÀLISI DELS CONTINGUTS QUE ENS OFEREIX EL CONTE

ESTRUCTURA NARRATIVA: Molt innovadora.

Inici: Cada personatge i el seu llenguatge estan situats en el seu espai petit i circulant per l'espai sideral, gran, immens. El primer volta lliure i emet senyals de comunicació.

Desenvolupament: El protagonista, en veure un altre personatge diferent d'ell mateix, experimenta el sentiment de sorpresa i, d'entrada, irritació pel fet evident de la incomunicació. Aquesta situació passa després a impotència, rendició a la dificultat. Cada personatge del conte aporta una nova manera de parlar i un petit espai que el tanca en ell mateix. Finalment, apareix un enemic comú i tots troben la manera d'unir-se per expressar-se conjuntament i fer-lo fora.

Final: Celebren el seu èxit com a grup que ha sabut entendre's.

VALORS PSICOLÒGICS DEL CONTE

* La col·laboració és fonamental per trobar solucions plegats. Si no ens tanquem del tot sempre hi ha un camí per entendre'ns. La voluntat és imprescindible.

* Què vol dir comunicar-se?

* Desenvolupem la imaginació i la interpretació per part dels infants.

* L'enemic comú ens uneix d'una manera espontània.

ASPECTES LINGÜÍSTICS (text i imatge)

El fet més valuós del conte és el text que construeixen els infants, ja que l'esquema narratiu que presenta facilita l'expressió d'un munt d'idees. La dea és que els donem estratègies per situar la narració en un espai i temps determinats. En aquest sentit podem fer metàfores, comparacions, emprar paraules iguals que volen dir coses diferents, o paraules variades que es refereixen al mateix objecte. Així mateix, també podem jugar amb els canvis de to, per exemple un to divertit, burleta, irònic o científic. Un altre recurs a emprar són els diàlegs o monòlegs, expressions de tota mena perquè cada grup de nens elabori un text ben diferent. Podem inventar detalls de les embarcacions, motius dels personatges per aparèixer en escena... Animarem als infants a no tenir por ni mandra d'escriure.

CONCEPTES REFERITS A LA LITERATURA

- **Conte:** Petit àlbum il·lustrat. Copsar les idees de l'autor per l'enginy dels seus dibuixos i el tipus de ninotaire sense gaire detalls, fet que provoca que ens l'hem d'imaginar.
- **Títol:** L'autor vol fer-nos reflexionar sobre la incomunicació. Malgrat el títol està pensat per al francès, no queda malament en català o en castellà.
- **Personatges:** Quatre bitxos estranys i un monstre molt gros.
- **Final:** Unió, col·laboració i èxit.
- **Temps narratiu:** No n'hi ha. Pot ser qualsevol moment de la història.
- **Espai de la narració:** Cada una de les càpsules espacials dels nostres protagonistes a més de l'espai sideral per on naveguen.
- **Autor:** Tenia la idea de fer una història sense text i, així, com per art de màgia, i parlant amb el seu amic, se li va acudir aquesta que veieu en el llibre. És un personatge divertit a qui interessa molt el tema de la comunicació entre les persones i que creu que tots podem fer alguna cosa per arribar-hi malgrat parlem llengües diferents. Il·lustrador i escriptor han trobat la manera d'expressar, sense paraules, una situació d'incomunicació que s'acaba bé.
- **Portada:** Enginyosa, esquemàtica i plena de missatges, com el conte..
- **Editorial:** Fins ara no la coneixíem. És una editorial francesa que hem descobert a la fira del llibre de París.

PROCEDIMENTS

Imaginar

Suposar

Deduir i concloure a partir del que veus.

ACTITUDS

Desenvolupar actituds pacífiques: participar activament en el fet comunicatiu

METODOLOGIA DE TREBALL

PROPOSTA

OBJECTIUS a la classe de tres anys

- Comprendre el contingut de l'obra.
- Gaudir amb l'enginy i prova d'intel·ligència de l'autor.
- Interpretar la relació amb la vida de cada dia. L'obra és una metàfora: busquem exemples.
- Desenvolupar la capacitat de reflexió.

ACTIVITATS A FER AMB ELS INFANTS

- 1) Posem la **imatge de la portada**. De moment no sembla dir res més que el títol, però si la mirem fixament i hi apliquem el nostre coneixement del món, podem pensar en un altaveu d'aquells portàtils que serveixen per escampar la veu a l'aire lliure. Podem donar potència a la veu, malgrat la comunicació no depèn només d'això Si algun nen o nena ja sap llegir una mica, podem treballar a partir de la informació que porta el títol i mirar de fer alguna deducció sobre el contingut de la història.
- 2) **Passarem el conte** amb l'ordinador i el canó de projecció. Deixarem que vagin expressant les sensacions que els produeixen les imatges. Les aportacions dels infants es poden completar amb preguntes per fer-los pensar en allò que interpreten. D'aquesta manera estimularem que imaginin situacions semblats. Ens fixarem en el color i en com s'acompanyen les expressions, sobretot quan els personatges es van enfadant i pujant de to.. el color passa a vermell. Els ajudarem a interpretar, però sense parlar massa. Al principi, si els infants no diuen res els deixarem veure tot el conte en silenci, sense fer comentaris. La segona vegada ens aturarem a cada pàgina de nou. Ens aturarem a fer-los veure que cada vegada que surt un personatge nou ocupa l'espai de la dreta de la il·lustració. També hauran d'entendre el punt com a signe d'incomprensió, de sorpresa, de decepció.. l'emissió de més senyals, però amb cares de mal humor encara fan la incomunicació més forta. L'espai queda ple de signes que no comprèn ningú fins que apareix alguna cosa grossa. La reacció és com espontània i tots es posen al mateix cantó de la il·lustració. Desenvolupen conductes humanes i una cara pot expressar-se. L'expressió conjunta que surt de la boca del personatge creat entre tots fa que tot sigui diferent. Finalment estan contents: s'han unit; encara que entre ells no s'entenguin, han aconseguit alguna cosa entre tots i això els uneix.
- 3) **Reflexionem junts i analitzem el món que ens envolta**. Estem d'acord en posar en funcionament tots els sistemes només en situació de perill? Aquesta és la manera visceral de funcionar, si bé com a éssers humans, no podríem desenvolupar una actitud oberta i receptiva davant les diferències dels altres, un voler entendre com són i com

s'expressen? Costarà més esforç ja que els actes espontanis surten sols i els voluntaris els hem d'alimentar amb raonaments, però val la pena!

Fem **grups petits**. Cada grup pensa diverses situacions de la vida real (dins o fora de l'aula) que es podrien millorar si hi havia més tolerància i comunicació. **Aquesta activitat pot dividir-se en dos moments diferents**. El primer d'ells la iniciem a l'aula i els diem que mirin el diari a casa per veure què passa en el món. El segon moment tindria lloc l'endemà, quan els nens portessin les notícies i les comentéssim. Tindrem cura de tenir diaris a l'aula per si hi ha algú que no en té a casa. També podem posar una nota als pares per que els ajudin en l'activitat. Pengem els resultats del nostre treball ben visibles a l'aula. Com que aquesta activitat és una mica compromesa, el mestre ha de tenir clar que sabrà ser objectiu i democràtic i estar-se de prendre part en els raonaments dels infants. Tanmateix, si s'escau haurà d'intervenir per aclarir què vol dir la tolerància i l'esforç per entendre a l'altre, la generositat, la discriminació, la infravaloració d'una idea o la força que un infant vol fer sobre l'altre. Amb els més petits el debat serà sobre fets molt concrets de vida quotidiana. Amb els més grans podem arribar més enllà del que no ens pensem. **Posem en comú el debat** i fem un llistat de les accions que es podrien millorar i que hem descobert entre tots.

- 4) **Esriptura**. En grups petits els proposarem de pensar un text per a les imatges. Per a **infants de 4 i 5 anys** veurem com ho interpreten. El mestre escriurà el text a la pissarra amb frases molt curtes i descriptives de la situació. Per a **infants de més de 6 anys** els donarem les idees que hem explicat en l'apartat d'"Aspectes lingüístics". El procediment que seguirem és el següent: primer posarem les idees en un paper, les anirem omplint de detalls i finalment, amb el text acabat, el passarem a net acabant de polir l'estil. Podem penjar a l'aula les imatges i el text que els infants han construït.
- 5) **Posem noms als personatges**. Qui són, com es diuen i com són. Busquem-los característiques per grups i mirem si coincidim.
- 6) **Cacem paraules**: entre tots farem una llista de paraules referides al tema de la comunicació: parlar, escoltar, atendre, entendre, acceptar la diferència amb les opinions de cada u, veu, llengua, crits, sorolls, oïda, tacte, vista, observació. Hem de deixar que les diguin els infants i estimular-los a trobar-les. Les podem situar en relació als personatges del conte treballat?
- 7) **Comparació de les diferents versions**. Cada grup llegirà el conte escrit pels seus companys. Passarem altra volta les imatges i cada grup comentarà les diferències que troba entre el seu text i el dels companys. Discutirem sobre si són o no significatives i importants per la narració dels fets.
- 8) **Perspectiva de moviment**: Centrarem aquest punt en l'observació del monstre que s'acosta. En una imatge es veu un trosset, a la propera ja surt tot gros. A la següent el veiem més petit, lluny. Proposarem als

infants de fer algun dibuix on hi hagi algú que ve o que marxa, l'hem de veure en diferents situacions, més lluny o més a prop. Pot ser un treball individual o compartit en grupet petit o per parelles.

- 9) **Explicació del conte.** El llibre anirà i vindrà de casa per tal que els infants puguin explicar-lo als seus pares. Recollirem opinions dels pares per veure fins quin punt els infants els traspassen la feina feta a l'aula.

Recordeu que és molt important que hi hagi dues o tres còpies del llibre a l'aula per tal de poder fer el préstec a les famílies amb un període de temps relativament curt.

- 10) **Dibuixem el nostre monstre.** El conte mostra que sovint reaccionem davant allò desconegut, que ens fa por i ens amenaça. Proposem als infants que dibuixin quin és el monstre que els fa por. Pengem els dibuixos a l'aula i ho comentem entre tots. Imaginem-li un nou llenguatge. Podríem situar-lo entre els del conte?

ACTIVITAT COMPLEMENTÀRIA

VISIONAT D'ALGUN CAPÍTOL D'EN PINGU

Podem completar aquesta activitat amb el visionat d'una pel·lícula del Pingu per tal que els infants experimentin de nous les estratègies de lectura de la imatge treballades amb el conte que hem presentat. Un cop vista la pel·lícula podem comentar conjuntament (grup gran) si creuen que les paraules són imprescindibles per arribar a la comunicació i veure si tots han entès el mateix o hi ha detalls que els podem precisar més. A continuació posem una selecció de títols entre els quals en podem triar un per veure'l amb els infants.

Pel·lícules relacionades

- Pingu: Las aventuras de Pingu
- Les Aventures D'En Pingu (VERSIÓN EN CATALÁN)
- Pingu L'Entremaliat (VERSION EN CATALÁN)
- Pingu, el travieso
- Pingu: Els jocs d'en Pingu (VERSIÓN EN CATALÁN)
- Pingu: La boda
- Pingu: Los juegos de Pingu
- Pingu, La Escuela de Trineo
- Pingu y la juguetería
- Pingu, i la botiga de joguines
- Pingu, L'escola de trineu
- Pingu I L'Home de les Neus
- Pingu a La Disco
- Pingu En la Disco